

Prejav predsedníčky Európskeho parlamentu Roberta Metsolovej
Európsky parlament, Štrasburg
16. júla 2024

Vážené kolegyne, vážení kolegovia,
vážení Európania,

s pokorou a pocitom zodpovednosti poctená prijímam dôveru, ktorú ste vo mňa vložili, aby som vám aj naďalej mohla slúžiť ako vaša predsedníčka. Túto dôveru – vo mňa i v tento Parlament – sa budem každý deň usilovať odplatiť.

Tento Parlament naďalej zostane parlamentom všetkých ľudí v Európe. Spoločne sa musíme zasadzovať za politiku nádeje, za sen, ktorým je Európa, za sľub našich predkov, ktorý zostáva nesplnený.

Aj dnes, o dva a pol roka neskôr, si želim, aby ľudia znovu našli presvedčenie a nadšenie pre náš projekt. Presvedčenie, že náš spoločný priestor dokážeme urobiť bezpečnejším, spravodlivejším a rovnocennejším. Presvedčenie, že spolu sme silnejší a lepší. Presvedčenie, že naša Európa je Európou pre všetkých.

Naša Európa musí byť Európou, ktorá nezabúda, učí sa z minulých zápasov a uznáva boj tých, ktorí sa postavili za ideály, ktoré my sami často považujeme za samozrejmosť: za všetkých, ktorých vysídlili, za všetkých, ktorí zmizli, za tých, ktorí sa postavili zoči voči tankom a guľkám v boji proti totalitarizmu, ktorý tak dlho vládol v značnej časti Európy, za všetkých tých, ktorí verili v lepšiu budúcnosť a odvážili sa snívať. Naša Európa musí byť Európou, na ktorú by Adenauer, Mitterand, Wałęsa, Fenech Adami, Havel, Veilová, Falcone či Borsellino boli hrdí.

Naša Európa musí byť Európou, ktorá im vzdáva hold a ctí si naše spoločné dejiny. A na oslavu minulosti a budovanie budúcnosti niet vhodnejšieho miesta ako Štrasburg – sídlo Európskeho parlamentu a živý symbol zmierenia.

Naša Európa sa musí stať Európou, ku ktorej má prístup každý, ktorej sa všetci nielen cítia súčasťou, ale za ktorú tiež cítujú spoluzodpovednosť. Polarizácia v našich spoločnostiach viedla ku konfrontačnej politike, ba dokonca k politickému násiliu, k ľahkým odpovediam, ktoré naše spoločenstvá rozdeľujú na „nás“ a „ich“. Tento spôsob zmýšľania, podľa ktorého sa svet delí len na víťazov a porazených, ktorý ľudí vylučuje a odvrhá, plodí hnev a nenávisť namiesto toho, aby umocňoval nádej a vieru, musíme prekonať. Všetci vieme, že takáto pohodlná a jednoduchá politika neprináša žiadne skutočné riešenia.

Tento Parlament však predstavuje úplný opak. Chce budovať, nie búrať. Neváha zvoliť si náročnejšiu cestu. Dokáže nájsť vlastný hlas a použiť ho pre dobro celku. Je protikladom autokracie. Nástojí na tom, že za právny štát treba bojovať. Chápe, že v Európe si musíme byť všetci skutočne rovní. Takáto rovnosť ale neznamená, že musíme byť všetci rovnakí. Naopak, ponúka každému človeku rovnakú možnosť rozvíjať vlastný potenciál. V rovnosti príležitostí možno uznať naše rozdiely, vnímať rôzne jazyky, rôzne kultúry a príbehy, ktorými sa ako Európania líšime, ako našu silu.

Práve táto sila nám umožní dosiahnuť, aby zákony, ktoré tu prijímame, prinášali prospech ľuďom v každej dedine, v každom meste a na každom ostrove v našej Únii. Máme povinnosť zabezpečiť, aby všetky naše politiky fungovali a aby riadne slúžili tak mladým ľuďom, rodinám a poľnohospodárom, ako aj priemyslu.

Spoločne nesieme zodpovednosť za to, aby sme Európu zanechali v lepšom stave, než v akom sme ju našli. A to dosiahneme tým, že vytvoríme nový bezpečnostný a obranný rámec, vďaka ktorému ľudí udržíme v bezpečí a potlačíme rozpínavé tendencie diktátorov v našom susedstve. Pomocou ktorého odvrátíme hybridné hrozby, ktorým stále čelíme. Ktorý bude chrániť Európu. Ktorý bude brániť našu strategickú autonómiu. Ktorý bude udržiavať mier. Ktorý bude vychádzať z predpokladu, že hrozba, ktorej čelíme, je veľmi reálna.

Z Európy urobíme lepšie miesto aj tým, že znásobíme jej konkurencieschopnosť: posilnením jednotného trhu, zabezpečením kvalitných pracovných miest, uzatvorením globálnych obchodných dohôd, dobudovaním našej bankovej únie, ako aj únie kapitálových trhov a stanovením realizovateľných cieľov pre priemysel. Tým udržíme európske podniky v Európe, to nám umožní investovať do mládeže, výskumu, vzdelávania, kultúry, do našich spoločenstiev a zvyšku sveta: zjednodušením postupov a obmedzením zbytočnej byrokracie, ktorá ľudí i pracovné miesta vytláča z Európy. Z našich úspechov si občania najviac pamätajú tie, ktorými im Európa zjednodušila životy.

Lepšie miesto z Európy urobíme aj tým, že nájdeme skutočné riešenia v otázke klímy. Európa môže byť v tejto súvislosti na svoje dedičstvo hrdá. Som presvedčená, že môžeme zostať svetovým lídrom a nájsť spôsob, ako dosiahnuť naše ciele tak, aby sa zapojil každý a aby udržateľný rozvoj sprevádzala ochrana nášho prírodného prostredia i kultúrneho dedičstva. Dosiahnuť môžeme oboje.

Európa sa stane lepším miestom, ak posilníme jej sociálny pilier. Ak dáme ľuďom nádej a dôstojnosť. Ak budú dôchodky a mzdy spĺňať očakávania spoločnosti. Nebudeme schopní napredovať, pokiaľ si naši mladí ľudia nebudú môcť dovoliť prenajať – nieto kúpiť – miesto, ktoré by mohli nazývať domovom. Európe hrozí kríza bývania a my musíme mať nástroje na jej riešenie – a to aj na európskej úrovni.

Európa sa stane lepším miestom, ak konečne zavedieme riadne zákony v oblasti migrácie a azylu, ktoré budú zahŕňať potrebné riadenie hraníc a politiku návratu, no v rámci ktorých sa dôraz bude klásť predovšetkým na človeka. Aby sa už žiadna matka neocitla v situácii, keď nebude mať inú možnosť ako posadiť svoje dieťa do vratkého člna a zveriť ho do rúk zločineckých obchodníkov s ľuďmi. Aby sa zaručilo, že Európa bude môcť naplniť svoj hrdý dejinný odkaz.

Urobíme z Európy lepšie miesto, ak budeme využívať príležitosti, ktoré prináša digitálna éra a ponúka umelá inteligencia. Musíme si udržiavať náskok a byť pripravení využívať výhody a zmierňovať dôsledky dezinformácií. Všetky možné poznatky máme na dosah ruky, a predsa sa ľudia cítia osamelejší ako kedykoľvek predtým. To dokazuje, ako veľmi musí byť Európa aj „spoločenstvom“.

Európa nebude lepším miestom, pokiaľ ľudia kdekoľvek v Európe nebudú môcť byť tým, čím byť chcú, a milovať toho, koho milovať chcú. Pokiaľ neodstránime všetky prekážky, ktoré ľuďom so zdravotným postihnutím v Únii bránia v tom, aby mali v živote rovnaké príležitosti ako ostatní. Pokiaľ nebudeme schopní bojovať proti diskriminácii či zastaviť šíriaci sa antisemitizmus a islamofóbiu. Pokiaľ budú nenávisť a násilie naďalej hybnou silou praveľkej časti našej politickej diskusie. Musíme vybudovať Európu, kde sa bude každý cítiť doma: kde budú dievčatá ako Coco z Írska chránené pred ich trýzniteľmi.

Nemôžeme z Európy urobiť lepšie miesto, ak sa príliš veľa žien ešte stále necíti jej súčasťou. Praveľa žien v Európe je stále zneužívaných, bitých, zavraždených. Praveľa žien stále bojuje za svoje práva. Praveľa žien stále zarába za rovnakú prácu menej ako muži. Praveľa žien stále pociťuje strach. Táto Európa sa musí stať aj ich Európou.

Môžeme vybudovať Európu, o akej snívali Simone Veilová a Nicole Fontainová. Európu, akú Marie Skłodowska-Curie nemohla zažiť naplno. Európu, ktorú Giulia, Pelin, Ana Vanessa, Daphne a toľké ďalšie ženy nikdy neuvidia. Urobíme to pre ne, pre všetky tie, ktoré nemôžu prehovoriť, a všetky tie, ktoré prídu potom.

Viem, že spoločným úsilím zanecháme Európu v lepšom stave, než v akom sme ju našli. Viem, že keď sa svet pozrie na tento Parlament, uvidí zhromaždenie, ktoré obhajuje práva, chráni novinárov, cení si slobodu a chápe vlastnú úlohu vo svete, kde je symbolom demokracie naprieč krajinami.

Alcide de Gasperi pred sedemdesiatimi rokmi povedal: „Túžba po jednote je jednou z konštánt dejín. Rozprávajme sa, píšme, vytrvajte, ani na chvíľu sa nezastavme, nech sa všetky naše myšlienky sústreďujú na Európu.“ Ja opakujem jeho slová. Majme ich na pamäti počas celého tohto volebného obdobia.

Milí priatelia, naučili sme sa, že demokraciu nemožno nikdy považovať za samozrejmosť. Zistili sme, že priveľa ľudí vníma naše európske hodnoty ako hrozbu. Túto nálepku nám dali autokrati a my ju budeme ďalej hrdo nosiť.

Ruská útočná vojna proti zvrchovanej Ukrajine naďalej zostáva našou hlavnou prioritou. Keď vypukla vojna, vycestovala som vo vašom mene do Kyjeva. Táto návšteva dodala nášmu Parlamentu nový impulz, novú viditeľnosť a vplyv. Tento Parlament pomohol upriamiť politickú pozornosť na potrebu stáť po boku Ukrajiny. A ľudia sa spoliehajú na to, že zariadime, aby si túto pozornosť udržali čo najdlhšie.

Budú nás vyzývať, aby sme urobili viac, a my musíme byť pripravení prekonať samých seba a urobiť, čo bude potrebné. Robíme to preto, lebo Európa musí obhajovať slobodu a mier: skutočný mier so spravodlivosťou, dôstojnosťou a slobodou. Pretože v Európe vieme, ako prekonať zdanlivo neprekonateľné rozdiely.

Na tejto myšlienke sa musí zakladať aj naša reakcia na konflikt na Blízkom východe. Náš hlas musí byť aj uprostred vojny hlasom ľudskosti a požadovať ukončenie medzigeneračného cyklu násilia, riešenie založené na existencii dvoch štátov, udržateľný mier a návrat zadržovaných rukojemníkov.

Touto úlohou sa musíme riadiť aj teraz, keď si pripomíname smutné 50. výročie umelo rozdeleného Cypru. Musíme byť generáciou, ktorá nájde cestu vpred pod záštitou plánu OSN. V súlade s rezolúciami Bezpečnostnej rady i našimi európskymi hodnotami musíme konečne vyplniť temnú medzeru v dejinách Európy realizovateľným riešením.

Táto obrana našej spoločnej ľudskosti znamená, že práve my musíme stáť po boku žien v ohrození v Afganistane, po boku dievčat a študentiek v uliciach Iránu, po boku Sviatlany Cichanovskej, nespravodlivo väznených i hnutia za slobodné a demokratické Bielorusko, po boku odvážnych jezidských dievčat, ktoré stále bojujú, po boku nezlomnej Júlie Navalnej, po boku všetkých ľudí na celom svete, ktorí aj napriek oblakom slzného plynu hrdo vztyčujú našu európsku vlajku.

To znamená Európa naprieč kontinentmi. To je Parlament, ktorý vidí svet – Parlament, ktorému tak hrdo slúžime. To je parlamentná diplomacia, ktorú budeme potrebovať, keď budeme chrániť multilateralizmus a chystať sa na rozšírenie našej Európskej únie. Keď sa na nás budú obracať ľudia na Ukrajine, v Moldavsku, Gruzínsku, ľudia na západnom Balkáne, ktorým pridlho odopierali pokrok, musíme byť pripravení. Pripravení podať im pomocnú ruku Európy, keď budú kráčať vlastnou cestou, a to na základe prístupu založeného na zásluhách a za rešpektovania potrebných kritérií. Musíme byť pripravení postaviť sa zoči voči tomuto novému svetu, tejto novej realite. A spoločne pripravení budeme.

Vážení kolegovia, ak chceme obnoviť svoj záväzok voči Európe, slovami veľkého európskeho svätca z Krakova Karola Wojtyły, „nesmieme sa báť.“ Nesmieme sa báť postaviť sa autokratom. Splniť sľub, ktorý sme dali. Brániť Európu. Nesmieme sa báť ďalej budovať Úniu, ktorá bude pracovať v prospech nás všetkých.

Jonathan Sacks v roku 2016 napísal: „Politika nádeje je na dosah. Na to, aby sme ju vytvorili, však budeme musieť nájsť spôsob, ako posilniť rodiny a spoločenstvá, vybudovať kultúru kolektívnej zodpovednosti a trvať na hospodárstve pre spoločné blaho. Nie je to viac záležitosť straníckej politiky. Ide o samotnú udržateľnosť slobody, o ktorú západ tak dlho a ťažko bojoval. Musíme zostaviť presvedčivý príbeh nádeje, ktorý osloví všetkých z nás, nielen niektorých. A najlepší čas začať je práve teraz.“

Milí priatelia, v príbehu tejto našej veľkej Únie môžeme znova pokračovať. Môžeme inšpirovať nové generácie Európanov. Pretože Európa je nádej. Európa je presvedčenie. Európa sme my všetci. Európa je aj naďalej odpoveďou.

Vive l'Europe!